

Matti Aho
Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

17.12.2013

Kokous 50. EFSA:n neuvoo-antavan foorumin kokous
Paikka Parma, Italia
Aika 5.-6.12.2013
Osallistujat Matti Aho, Evira

Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen (EFSA) neuvoo-antavan foorumin (AF) viideskymmenes kokous järjestettiin Parmassa EFSA:n päärakennuksen tiloissa. Paikalla olivat kaikki jäsenet Turkia lukuun ottamatta. Kokouksen toinen päivä oli yhteinen viestintäryhmän kanssa. Tästä kokouksesta on erillinen Pia Vikman-Roslinin laatima matkakertomus. Kokouksen pääasiaksi nousi keskustelu EFSA:n tulevaisuuden agendasta. Yhteistä julkilausumaa 50. kokouksen kunniaksi ei saatu aikaiseksi, koska jäsenillä oli erilainen käsitys siitä, kuinka vahvasti AF:n täytyy ottaa kantaa EFSA:n tarvitsemien tutkijoiden riippumattomuuteen, kun kuitenkin EU kannustaa mm. HORIZON 2020 -ohjelmassa tutkimusta yhteistyöhön teollisuuden kanssa.

EFSA:n Stef Bronzwaer selvitti valmisteluryhmän ehdotuksia tieteellisen yhteistyön toimeksiannoksi suoritettua arvioinnin pohjalta. Ehdotukset toivottiin tervetulleiksi. Erityistä huomiota kiinnitettiin Focal Point -toiminnan jatkamiseen ja tehostamiseen, asiantuntijoiden kouluttamiseen sekä datan keräämisen harmonisointiin. Focal Point -toiminnan rahoituksen lisääminen oli monen jäsenen erityistoive. EFSA:n vt. pääjohtaja Bernhard Urlin mukaan aiemmin oli arvioitu, että rahoitusta olisi nimenomaisesti suunnattava avustuksiin ja tilaustyöhön (grants and procurement). Myös ajatus tutkijoiden lyhytaikaisen vaihdon (< 3 kk) ohjelmasta herätti innostusta. ES, IT ja FR esittelivät kokemuksiaan tieteellisen verkon toiminnan tehostamisesta. Erityisen kehittämisen kohteena on ollut kansallisen koordinaation parantaminen.

AF jaettiin ryhmiin keskustelemaan EFSA:n tulevaisuuden riskinarviointiagendasta. Etukäteen kokousasiakirjoissa esitetty toimeksianto poikkesi paikan päällä esitetystä, joten ryhmätyön johtopäätökset olivat varsin moninaiset. FI:n kannalta myönteistä oli se, että esille nousivat sekä tarve suorittaa aiempaa enemmän holistisia arviointeja ja riskitekijöiden arviointeja että EFSA:n kerätyn datan jakaminen nykyisen mustan aukon toimintatavasta poiketen. Jäsenet toivoivat riskinarviointeihin talous- ja ihmistieteellistä näkökulmaa sekä riski-hyöty -analyysijä. Pääjohtaja Url lupasi, että AF:n seuraavassa kokouksessa keväällä 2014 EFSA tuo käsiteltäväksi strategisen, datan käyttöä koskevan asiakirjan, joka tarkastelee datan hyödyntämisen mahdollisuuksia ml. jäsenvaltioiden oikeutta käyttää itse toimittamaansa dataa. Myös open data -ajattelu oli esillä keskustelussa.

GMO-paneelin puheenjohtaja Joe Perry ja GMO tieteellisestä verkostosta vastaava Elizabeth Waigmann esittelivät terävästi paneelin ja verkoston työtä.

EFSA:n Olaf Mosbach-Schulz esitteli IT hepatiitti-A epidemiaan liittyvää jäljitystyötä. Pohjoismaiset tapaukset eivät olleet tämän työn kohteena.

EFSA:n vt. viestintäjohtajaksi valittu Alessia Vecchio esitteli ehdotusta lyhytkestoisen ja vastavuoroisen virkamiesvaihdon ohjelmasta. Ideana on vaihtaa EFSA:n virkamies jäsenvaltion virkamieheen ja päinvastoin alle kolmen kuukauden ajaksi. Ensimmäiset

ehdotukset vaihto-ohjelmaan osallistujista tulisi esittää jo maaliskuun loppuun mennessä. Ehdotus herätti innostusta, erityisesti ES halusi ilmoittautua mukaan.

Kontaminanttipaneelin puheenjohtaja Diane Benford selvitti puhelimitse, kuinka akryyliamidia koskevaa arviointityötä voitaisiin nopeuttaa. Ajatus työn valmistumisen aikaistumisesta kolmella kuukaudella toivotettiin tervetulleeksi.

EFSA:n Mary Gilsenan selvitti elintarvikkeiden kulutustietoja tarkastelevan verkoston työtä. Esillä oli myös tarkennettu toimeksianto. EFSA:n Liisa Valsta esitteli EU Menu Update hanketta. Keskustelussa selvisi, että hankkeella on toimiva yhteys Total Diet Study -tutkimushankkeeseen.

Komission Tutkimus ja innovointi pääosaston Maria Kammenou esitteli HORIZON 2020 ohjelman yhtymäkohtia elintarviketurvallisuuskysymyksiin. Yhteiskunnalliset haasteet osion budjetti on kerrassaan 3,8 miljardia euroa. Elintarviketurvallisuutta lähellä olevien otsikoiden osuuden voidaan arvioida olevan noin 40 miljoonaa euroa. Otsikot on esijulkaistu 11.12.2013 ja ensimmäisiä hakemuksia odotetaan jo 12.3.2014 (kahdessa osassa haettavat) ja 26.6.2014 (yhdessä osassa haettavat ja jälkimmäinen osa kahdessa osassa haettavista) mennessä.

EFSA:n Juliane Kleiner esitteli hallintokomitean päätettäväksi menevää EFSA:n strategista työohjelmaa vuodelle 2014 ja Jeffrey Moon ei-niin-kovin-antoisaa alustavaa arviota EFSA:n asiantuntijatietokannasta. Tietokanta on ollut myös kolmansien osapuolten käytössä ja erityisesti ne ovat kokeneet sen hyödylliseksi.

EFSA:n Urlin ja AF:n tarmokkaasta yrittämisestä huolimatta se ei päässyt yksimielisyyteen julistuksesta, jolla juhlistettaisiin 50. AF:n kokousta antamalla kiitosta ja tukea EFSA:n apuna vapaaehtoisesti toimiville tutkijoille. Erimielisyys koski osaa, jossa todettiin, että EU (HORIZON 2020 ohjelmassa) ja kansalliset hallitukset kannustavat tutkijoita toimimaan yhteistyössä alan teollisuuden kanssa, ja että tämä on ristiriidassa niiden vaatimusten kanssa, jotka edellyttävät EFSA:ta avustavien tutkijoiden täydellistä riippumattomuutta teollisuudesta. Kokouksesta tyydyttiin uutisoimaan näyttävästi.

Lopuksi todettiin, että eri tieteellisten verkostojen (zoonosidatan keruu, BSE-TSE, eläinten terveys- ja hyvinvointi, mikrobiologinen riskinarviointi, kasvinterveys ja nanoteknologia) toimeksiantoasiakirjat ovat kommentoitavana.

JAKELU Eviran jory, K. Savela, K-M. Siekkinen
J. Husu-Kallio, R. Heinonen/MMM